

European Union

INICIJATIVA ZA LOKALNE LASTI

U SARADNJI SA:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

SEKRETERIJAT ZA PODRŠKU

 Pi Consulting

Za sadržaj ove publikacije isključivo je odgovoran autor. Evropska unija ne odgovara za bilo koju eventualnu upotrebu informacija sadržanih u publikaciji.

Local Economic Development

Mladen Milanović

Komponenta Komisije Inicijative za lokalne vlasti

Approach

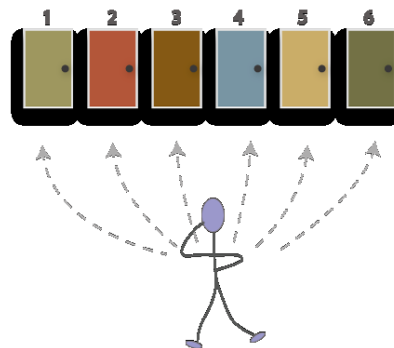
Koja su glavna ograničenja za lokalni ekonomski razvoj?

Možemo li raditi bolje u granicama sadašnjeg sistema?

OPTIMISATION

Koje je polazište za proces promjene i poboljšanja?

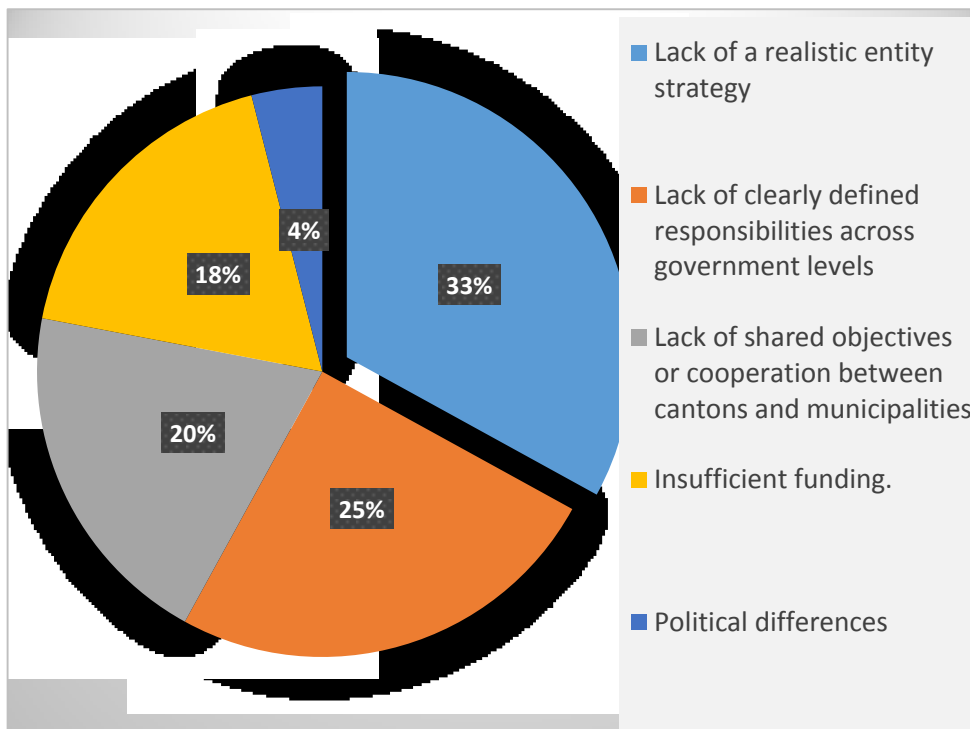
Upravljanje ekonomskim razvojem

Ključna ograničenja (FBiH)

- Isjepkanost, nepostojanje saradnje i integriranog strateškog planiranja dovodi do značajnih gubitaka u pogledu sinergije
- Javno finansiranje nije usmjereno na projekte koji daju najveću dobit
- Poslovna regulativa i politička nestabilnost odbijaju investitore
- Sve više novih parafiskalnih nameta povećava trošak poslovanja
- Nadležnosti koje se preklapaju – naprimjer u korištenju prirodnih resursa – kompliciraju investicije i smanjuju lokalna sredstva.
- Urbanističko planiranje komplicira transakcije

Anketno pitanje:

Koje su glavne prepreke za brži ekonomski razvoj?

Upravljanje ekonomskim razvojem

Ključna ograničenja (RS)

Sadašnji model upravljanja u RS-u:

Svaka općina brine se o svom ekonomskom razvoju.

Ovaj model favorizira veće općine i gradove – poput Banje Luke, Bijeljine, Prijedora, Doboja i Istočnog Sarajeva...

- ... dok neke općine ne mogu obavljati čak ni osnovne funkcije, ponuditi kvalificiranu radnu snagu ili investirati u razvoj

Konsekvence

- Nepostojanje integriranih strateških planova i nekorisćenje komplementarnih resursa i prednosti
- Nedovoljna ekonomija obima

Upravljanje ekonomskim razvojem

Konsekvence sporog ekonomskog razvoja

EKONOMSKE TEŠKOĆE I MASOVNE MIGRACIJE

Dva migracijska trenda:

- Iz manje razvijenih u razvijenije opštine;
- Migracije iz BiH u druge zemlje

Statistika o emigraciji

- **150,000** ljudi emigriralo je iz BiH u periodu 2013-2017, većinom mladi u dobi od 25-30 godina *
- U 2017. je podneseno preko **25,000** zahtjeva za izdavanje imigracijske vize ambasadama Slovenije i Njemačke.

* Unija za održivi povratak i integracije u BiH.

Preporuke: Unaprijediti prakse upravljanja lokalnim ekonomskim razvojem

- Bolje razumijevanje prednosti i ograničenja svake regije u širem kontekstu BiH i regiona Balkana.
- Revizija strategija kako b se pronašla optimalna kombinacija potencijala i prilika. Biti ambiciozan, ali na strateški način!
- Uspostaviti profesionalno operativno upravljanje ekonomskim razvojem koje obihvata širu teritoriju (funkcionalne agencije)

Preporuke:

Otvorenost za ideje, transparentnost i brendiranje

- Kreirati platformu na nivou općine/kantona/regiona za mlade ljude
Podržati inovativne ideje.
- Poticati punu transparentnost svih transakcija (koristeći tehnologiju) kako bi se na minimum sveli rizici a povećalo povjerenje investitora/donatora/partnera.
- Razraditi strategiju brendiranja za općinu/kanton/region na osnovu dobro definiranog i specifičnog seta prednosti i privlačnih karakteristika.

Tehnologija: Domeni za uvođenje blockchain tehnologije

Stambeni sektor- subvencije-finansije-
proces pružanja usluga- dozvole-
urbanizam-porezi- glasanje.– učešće
građana – informacije-

Upravljanje brendom regiona Ključni faktor uspjeha je "imaginacija"

Neprestani tok imaginativnih,
komunikativnih, inovativnih, kreativnih
ideja, projekata, investicija, infrastrukture,
politika i događaja koji su jedinstveni i
nepogrješivo prepoznatljivi kao oni koji
dolaze iz određenog rada/kantona/regiona

Preporuke: Unaprijediti finansijsko upravljanje i poticaje

- Razvojne grantove (potpore) usloviti postojanjem saradnje između općina (FBiH)
- Usmjeravati donatorsku pomoć s naglaskom na saradnju (sadašnji donatori mogu dati sredstva za pokretanje procesa)
- Podržati razvoj finansijskih instrumenata kako bi poticali lokalni resursi, npr. općinske obveznice
- Smanjiti rizik za privatne investitore investiranjem u infrastrukturu i programe od ključnog značaja

Specifične mjere u fokusu

- Funkcionalne agencije – Profesionalizirati upravljanje ekonomskim razvojem
- Unaprijediti i modernizirati prostorno planiranje
- Pametne ekonomske zone

Funkcionalne agencije

- Sredstvo za **prevladavanje većine ekonomskih ograničenja** između lokalnog i entitetskog nivoa tamo gdje se nadležnosti preklapaju, mandati ne finansiraju i gdje je raspodjela nadležnosti neefikasna.
- **Objedinjavanje javnog, privatnog i građanskog sektora** (zajednička ulaganja, partnerstva, sporazumi o pružanju usluga, kompakti i druga rješenja)
- Rješenje za **politički prihvatljivi oblik zajedničkog ulaganja** za razvojne partnere i druge zainteresirane strane.
- **Promocija regionalnih projekata** —i poticanje zdrave konkurencije u natjecanju za fondove i druge resurse – te im dati podršku u profesionalnom menadžmentu i zajedničkom djelovanju s drugim regionima.
- **Učinkovitije zagovaranje** kako bi se branio interes regiona na nivou entiteta.

Rezultati ankete:

- Skoro 50% lokalnih vlasti ne vjeruje da imaju dovoljno fleksibilnosti u pogledu rashoda.
- 63 % lokalnih vlasti bi znatno drugačije raspodijelile rashode kad bi im se to omogućilo.

Fokus na prostornom planiranju

- Usvojiti Prostorni plan za FBiH i reformirati odgovarajuće zakone na planu poljoprivrednog zemljišta, upravljanja otpadom, vodom i šumama
- Ažurirati i harmonizirati prostorne planove jedinica lokalne vlasti sa Prostornim planom RS-a
- Izraditi digitalne mape.
- Uvesti sistem upravljanja koji se zasniva na GIS-u.
- Nova digitalna tehnologija za lokalnu upravu i opcije blockchain tehnologije

Specijalne (i pametne) ekonomske zone

Omogućiti bližu saradnju između centara i periferije:

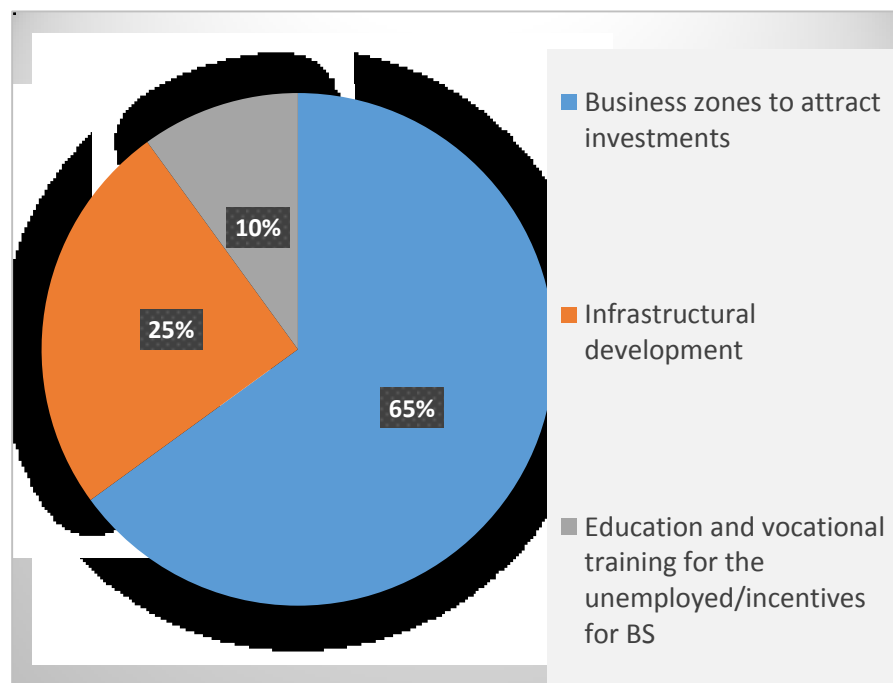
- Inicijativa sedam gradova u RS-u
- Zone unutar i između kantona u FBiH
- Uvesti koncept cluster ekonomskih zona koje integriraju preduzeća unutar i izvan zone

SEZ - nisu uvijek tako specijalne

- Lokacija
- Integracija u lokalnu zajednicu
- Infrastruktura
- Ravnoteža u pogledu javnog/privatnog miješanja

Anketno pitanje:

Gdje investirati u slučaju da lokalna vlast ima značajna nova sredstva za ekonomski razvoj:

Pristup provedbi

Inicijativa može doći od Udruženja općina, odabrane grupe općina ili kantona ili grupe kantona

Uspostaviti Pilot funkcionalnu agenciju (agencije)

Izabrati 1-2 regiona za pilot

Naručiti (re)dizajniranje poslovnog plana za region i za funkcionalne agencije koji će izraditi profesionalna organizacija

Pribaviti podršku međunarodnih finansijskih organizacija za provedbu

Naučene lekcije i prenošenje na druge regione

Ciljati prioritetne programe, poput:

Težiti uvođenju novih tehnologija u strateško planiranje, prostorno planiranje, finansijske transakcije, transparentnost i odgovornost, kao i društveno umrežavanje – to se može učiniti brže nego što mislite

Razmotriti poslovne zone i zakonodavstvo kao i sadašnje poslovne planove te težiti optimizaciji prilika

Kreirati strategiju brendinga